

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
ČEKOVCE
SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚPD

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ČEKOVCE

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	10
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	13
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	13
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	10
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	29
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	34
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	38
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	41
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	43
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	44
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	49
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	49
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	49

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Čekovce

2. Sídlo

Obecný úrad, Čekovce 19, 962 41 Bzovík

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Milan Gregáň, starosta

Obecný úrad

Čekovce 19, 962 41 Bzovík

tel.: 045 / 559 5211

e-mail: obeccekovce@zvnet.net

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing.arch. Karol Ďurenec

tel.: 0905 492 881

e-mail: durenec@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ČEKOVCE – NÁVRH www.cityplan.eu/cekovce

2. Územie

Kraj: Banskobystrický

Okres: Krupina

Obec: Čekovce

Katastrálne územie: Čekovce

3. Dotknuté obce

- Mesto Krupina
- Obec Bzovská Lehôtka
- Obec Pliešovce
- Obec Senohrad
- Obec Horné Mladonice
- Obec Dolné Mladonice
- Obec Bzovík

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy
- Banskobystrický samosprávny kraj
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Banská Bystrica, Pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Krupina, Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Krupina, Odbor krízového riadenia

- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene
- Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici
- Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Čekovciach

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie územného plánu obce Čekovce preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskej pôdy. Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú.

Navrhuje sa využitie záhrad rodinných domov a ďalších plôch v rámci zastavaného územia v rozvojových plochách č. 2, 3, 7, čiastočne č. 4. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, nadväzujúce na existujúce zastavané územie a v samotnom zastavanom území. Podľa druhu pozemku ide zväčša o trvalé trávne porasty a ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje aj v záhradách. Sú obhospodarované vlastníckmi pozemkov (fyzickými osobami); rozvojové plochy č. 8 a 15 sú vo vlastníctve obce.

Väčšina rozvojových plôch má charakter väčších či menších prieluk, umožňujúcich výstavbu 1 až 4 rodinných domov. Väčší rozsah má len rozvojová plocha č. 9. V lokalite Bauceň sa rozšíri zástavba rozptýleného osídlenia hospodárskych usadlostí v rámci rozvojových plôch č. 11 - 15. Vybudovaním hospodárskych usadlostí sa podporí udržanie poľnohospodárskeho charakteru obce a tradičných foriem poľnohospodárstva. V prípade hospodárskych usadlostí sú vymedzené väčšie plochy, ktoré však budú zastavané len z malej časti - max. 20% z ich výmery. Tomu zodpovedá aj výpočet záberov poľnohospodárskej pôdy. Záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie v rodinných domoch bude predstavovať maximálne 30% z celkovej výmery rozvojovej plochy. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Zvyšné plochy zostanú súčasťou poľnohospodárskej pôdy ako záhrady, prípadne orná pôda a TTP. Uvedené vyplýva z regulatívu intenzity využitia, ktorá je pre regulačný blok B1 stanovená max. 30% a pre regulačný blok B2 max. 20%.

Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority (rozvojové plochy č. 1 až 6 a 8). Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vytýpované boli aj výhľadové plochy – ako rezerva pre rozšírenie obytného územia. Tieto plochy nebudú do konca návrhového obdobia zastavované a dotedy budú ponechané ako súčasť poľnohospodárskej pôdy. Nie sú preto zaradené do nasledujúcej bilancie.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok.	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpok. výmera poľn. pôdy		
číslo	územie	využitie	lokality	spolu	Z toho	
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha
1	k.ú. Čekovce	bývanie	0,26	0,08	0765243/6.	0,08
2	k.ú. Čekovce	bývanie	0,12	0,04	0781882/9.	0,04
3	k.ú. Čekovce	bývanie	0,23	0,07	0781882/9.	0,07
4	k.ú. Čekovce	bývanie	0,38	0,11	0781882/9.	0,11
5	k.ú. Čekovce	bývanie	0,28	0,08	0781882/9.	0,08
6	k.ú. Čekovce	bývanie	0,16	0,05	0781882/9.	0,05
7	k.ú. Čekovce	bývanie	0,16	0,05	0781882/9.	0,05
8	k.ú. Čekovce	bývanie	0,38	0,11	0781682/9.	0,11
9	k.ú. Čekovce	bývanie	1,40	0,42	0781682/9. 0777462/8.	0,26 0,16
10	k.ú. Čekovce	ČOV	0,14	0,14	0765243/6.	0,14
11	k.ú. Čekovce	hosp. usadlosti	2,68	0,54	0777262/8. 0777265/8. 0781882/9.	0,36 0,16 0,02
12	k.ú. Čekovce	hosp. usadlosti	1,27	0,26	0777262/8. 0777462/8.	0,12 0,14
13	k.ú. Čekovce	hosp. usadlosti	2,91	0,58	0777265/8. 0877465/8. 0877462/8.	0,14 0,24 0,20
14	k.ú. Čekovce	hosp. usadlosti	1,17	0,24	0877465/8. 0877462/8.	0,08 0,16
15	k.ú. Čekovce	hosp. usadlosti	0,78	0,16	0877462/8.	0,16
Spolu				2,93		

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

V obci Čekovce je vybudovaný verejný vodovod, z ktorého je zásobovaná väčšina domácností. Zásobovanie verejného vodovodu je z miestneho vodného zdroja. Jeho max. denná výdatnosť je 1,6 l/s, priemerná denná výdatnosť 1,0 l/s, ročná 33 112,8 m³/rok.

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Tým sa zabezpečí požadovaná kvalita vody a diverzifikácia prírodných vetiev.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 27 667 m³ na 32 321 m³ v roku 2030 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	27 667	32 321
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	0,877	1,024
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	1,756	2,048
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	3,445	3,687

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Čekovce sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Obec Čekovce je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE, a. s. Z kmeňového vedenia odbočujú vonkajšie elektrické vedenia – prípojky z južnej a východnej strany zastavaného územia obce k transformačným staniciam. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti VN. Na zásobovanie samotnej obce slúžia dve transformačné stanice, ostatné využíva rozptýlené osídlenie.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta so zvyšovaním inštalovaného výkonu jednej existujúcej transformačnej stanice (v rámci rozvojovej plochy č. 8), ako aj so zriadením dvoch nových transformačných staníc, ktoré budú pripojené navrhovanými zemnými káblami VN 22 kV na nadradenú elektroenergetickú sústavu. Navrhované transformačné stanice budú vybavené transformátorom s výkonom 160 kVA. Budú zásobovať elektrickou energiou rozvojové plochy č. 2 až 6 (TS A) a hospodárske usadlosti v lokalite Bauceň (TS B). Ostatné nové rozvojové plochy budú využívať kapacitnú rezervu existujúcej transformačnej stanice

obce. Ostatné transformačné stanice pre hospodársky dvor a rozptýlené osídlenie vyhovujú a nie sú je potrebné zvyšovanie ich výkonu.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Č. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	3	11
2, 3, 4, 5, 6	15	51
7	1	4
8, 9	16	54
10	-	15
11, 12, 13, 14, 15	24	119
Spolu		254

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch 15 kW na 1 hospodársku usadlosť, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre ČOV je spotreba elektrickej energie odhadovaná. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie podľa 254 kW.

Zemný plyn

Obec Čekovce nie je plynofikovaná. Podľa vyjadrenia SPP-distribúcia, a.s. sa s plynifikáciou obce neuvažuje. Návrh územného plánu obce Čekovce preto nepočíta s plynifikáciou obce a teda ani žiadnymi nárokmi na spotrebu zemného plynu.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Dopravne je obec Čekovce dostupná po ceste III. triedy č. III/2571 (predtým III/526008). Cesta v obci Čekovce končí. Odbočuje z cesty III. triedy č. III/2570 (predtým III/526007), ktorá sa na cestu II. triedy č. II/526 napája v dvoch bodoch pri obciach Bzovík a Senohrad. Cesta zabezpečuje dopravné spojenie s cestou I. triedy č. I/66 Zvolen – Krupina – Šahy, ktorá je významným koridorom E77. Paralelne s cestou I/66 sa (mimo dotknutého územia) plánuje výstavba rýchlostnej cesty R3 Zvolen – Šahy.

Cesty III/2570, III/2571 sú v dotknutom území upravené v kategórii C 6,5/60. Stav vozovky cesty III/2571 je nevyhovujúci, odporúča sa preto komplexná rekonštrukcia vozovky. Šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území sa navrhuje v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Kostru dopravnej siete obce Čekovce tvorí prieťah cesty III. triedy zastavaným územím obce. Z tejto komunikácie sa odpoja niekoľko kratších úsekov miestnych komunikácií. Viaceré komunikácie sú nespevnené, väčšia časť komunikácií však má vozovku pokrytú

novým asfaltovým povrchom. Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa navrhujú upraviť v kategóriách MOK 7/30 MOK 6/30, upraviť sa majú aj upokojené komunikácie funkčnej triedy D1.

Nové rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15 a sčasti 7 a 8 sú dopravne prístupné z existujúcich komunikácií. Dopravné napojenie rozvojových plôch č. 1 a 10 (plocha pre ČOV) sa zabezpečí spevnením a rozšírením existujúcej poľnej cesty. Rovnaké riešenie sa navrhuje aj pre zabezpečenie dostupnosti rozvojových plôch č. 5 a 7. Rozvojová plocha č. 8 sa dopravne obsluhuje existujúcou účelovou komunikáciou a navrhovaným predĺžením existujúcej upokojenej komunikácie D1. Na východnom okraji obce je nutné dopravnú obsluhu rozvojovej plochy č. 9 riešiť z novej komunikácie, ktorá sa výhľadovo predĺži až po vyústenie na cestu III. triedy.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky pre chodcov nie sú vybudované, nakoľko intenzita dopravy na ceste III. triedy a miestnych komunikáciách je nízka. Chodník sa však v hodnotenej dokumentácii navrhuje vybudovať aspoň v najexponovanejšej trase medzi obecným úradom a kostolom. Ďalej sa chodník navrhuje ako priečne prepojenie hlavnej ulice s paralelnými vyššie položenými komunikáciami, kde sa plánuje nová výstavba.

Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. Primárne pre rozvoj cykloturistiky sa navrhujú viaceré cyklistické trasy po poľných a lesných cestách v katastrálnom území obce Čekovce, s prepojením do susediacich katastrálnych území – k.ú. Bzovská Lehôtka, k.ú. Krupina, k.ú. Dolné Mladonice. Cyklistická trasa do Bzovíka sa navrhuje vyznačiť po existujúcej ceste III. triedy a výhľadovo ako samostatná súbežná cyklotrasa. Doplnkové vybavenie cyklistických trás budú tvoriť prístrešky, odpočívadlá, rozhľadňa. Cyklistické trasy do Bzovíka a Krupiny budú okrem cykloturistiky slúžiť aj ako alternatíva automobilovej dopravy pri dochádzke do zamestnania a za službami.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú len v centrálnej časti obce pri obecnom úrade (cca 5 stojísk) a tiež pri bytovom dome (cca 8 stojísk). Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. V hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii sa s týmto riešením počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Ďalej sa navrhuje dobudovať parkovisko pri cintoríne a materskej škole s kapacitou 5 – 10 stojísk. Parkoviská by sa mali budovať aj pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti a nových bytových domov.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné prevádzky. V zastavanom území mimo centrálnej zóny obce je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území obce a jeho navrhovanom rozšírení. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

Obec Čekovce nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníkami jednotlivých nehnuteľností. Domová čistiareň odpadových vôd bola nedávno vybudovaná len pre nájomný bytový dom. Absencia kanalizácie ohrozuje stav povrchových i podzemných vôd a tým výrazne zhoršuje životné podmienky obyvateľstva. Zachovanie nevyhovujúceho súčasného stavu predstavuje nulový variant.

V sústredenom osídlení obce Čekovce sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i navrhovaných uliciach. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia. Gravitačné stoky sú navrhnuté ako vetvový systém. Čistenie odpadových vôd bude v navrhovanej celoobecnej ČOV, pre ktorú je vymedzená rozvojová plocha č. 10 pri Čekovskom potoku. Do vybudovania tejto ČOV je pre odkanalizovanie rozvojovej plochy č. 9 využiť voľnú kapacitu ČOV bytového domu (60 – 80 E.O.).

V odľahlejších lazničkých lokalitách, kde nie je budovanie splaškovej kanalizácie uskutočniteľné, sa odporúča zriaďovať malé domové čistiarne odpadových vôd.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2030) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 32 321 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	32 321
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,024
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h \max}$ (l/s)	2,15
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h \min}$ (l/s)	0,614

3. Odpady

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa uskutočňuje na regionálnu skládku odpadu. Obec má zavedený separovaný zber odpadu pre papier, sklo a plasty. Občasne sa realizuje zber drobného stavebného odpadu.

Hodnotená dokumentácia predpokladá, že zberný dvor bude riešený v rámci regionálneho systému zberu separovaného odpadu mimo riešeného územia. Prípustné je aj jeho umiestnenie v miestnom hospodárskom dvore. Ďalej odporúča rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja. Odporúča v obci rozmiestniť zberné nádoby na zber separovaného odpadu a zabezpečovať kompostovanie biologického odpadu.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia (t.j. do roku 2030) dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území bývalé drobné skládky odpadu, ktoré boli likvidované odvozom na legálnu skládku. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia medzi opatreniami na zlepšenie kvality životného prostredia navrhuje okrem iného „uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie všetkých divokých skládok“.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami. Bezprostredne pri ceste III. triedy sa nenavrhuje žiadna nová výstavba.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

V riešenom území nie sú známe zdroje žiarenia. Miera prirodzenej rádioaktivity dosahuje priemerné hodnoty. Na väčšine katastrálneho územia obce Čekovce, vrátane zastavaného územia obce, je stredné radónové riziko. Návrh územnoplánovacej dokumentácie preto stanovuje podmienku „pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia“.

Z hľadiska seizmicity patrí riešené územie do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6° MSK-64. V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Čekovce relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé a má výmeru 1502 ha. Hustota osídlenia dosahuje necelých 30 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²) i priemeru za okres Krupina (39 obyv./ km²). Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Krupina – na západe
- k.ú. Bzovská Lehôtka, k.ú. Pliešovce – na severe
- k.ú. Senohrad, k.ú. Horné Mladonice, k.ú. Dolné Mladonice – na východe
- k.ú. Bzovík – na juhu

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky jadrovej časti obce s príslušnými záhradami. Zastavané územie je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990. K obci náležia lazy s miestnymi názvami Majer, Bauceň, Stehlíkovci, Brieza, Žobrák, Gerlach, Háj, Šípkovec a Kučalah. Okrem osady Stehlíkovci nemá ostatné rozptýlené osídlenie lazov vymedzené vlastné zastavané územie.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Obec Čekovce leží na Krupinskej planine v dolinke Čekovského potoka. Dotknuté územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Krupinská planina, podcelkov Bzovicka pahorkatina (južná časť k.ú.) a Závozská vrchovina (severná časť k.ú.).

Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu – úvalín, väčšinou plochých chrbtov s rôznym sklonom. Ploché, rovnobežnými dolinkami rozrezané chrbty, sa dvíhajú na severovýchod. V južnej pahorkatinnej časti je sklon reliéfu nižší, s nadmorskou výškou do 500 m.n.m. Severná, resp. severovýchodná časť je vrchovinová, so strmšími svahmi, užšou dolinou. Osou katastrálneho územia je dolina Čekovského potoka, ktorá sleduje priebeh zlomov Krupinskej planiny.

Nadmorská výška v katastrálnom území sa pohybuje v rozmedzí od 390 do 643 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje pri Čekovskom potoku, najvyššiu na severnej hranici k.ú. na kóte Kučalach. Stred obce je vo výške 410 m.n.m.

Krupinská planina má ráz mierne sklonenej plošiny od severu na juh a západ. Je rozrezaná hustou sieťou úzkych dolín, medzi ktorými sú ploché chrbty. Tento ráz je podmienený jej stavbou. Celú planinu budujú andezitové tufy a tufity, ktoré sa vzájomne striedajú. Sú rôzneho druhu, popolovité až balvanovité. Spodné časti sopečného súvrstvia obsahujú aj drobné okruhliaky kremencov, lyditov, rúl, prípadne aj vápencov. Smerom do podlažia pribúdajú tufity, až celkom prevládnu. Sú vyvinuté v rôznej zrnitosti, ale celkovo majú prevahu jemnozrnné s dobre triedeným materiálom.

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie (Hrašna) patrí celé riešené územie do rajónu Vp – rajón vulkanoklastických hornín.

Z hľadiska pôdných typov sa v riešenom území vyvinul v zásade len jeden typ pôd – kambizeme na vulkanických horninách. V úzkom páse pozdĺž Čekovského potoka vznikli fluvizeme. Len v severnej časti katastrálneho územia sú miestami pseudogleje.

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia sú v riešenom území rôznorodé podmienky. Katastrálne územie obce Čekovce spadá do dvoch klimatických oblastí:

- oblasť teplá (T), okrsok teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou (T7) – južná polovica riešeného územia
- oblasť mierne teplá (M), okrsok mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový (M3) – severná polovica riešeného územia

Teplá oblasť je charakteristická počtom letných dní 50 a viac s teplotou vzduchu nad 25 °C a viac. V okrsku T7 sú priemerné januárové teploty nižšie ako – 3 °C. Mierne teplá oblasť má priemerný počet letných dní v roku menej ako 25. Júlový priemer teploty je nižší ako 16 °C.

Priemerné mesačné teploty v rokoch 1951–1995 v °C – stanica Vígláš-Pstruša

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
7,7	-4,2	-1,6	2,7	8,2	12,8	16,3	17,7	17,0	13,1	8,0	3,4	-1,4

Priemerné mesačné zrážky v rokoch 1951–1995 v mm – stanica Vígláš-Pstruša

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
609	34	35	34	43	56	80	74	60	48	44	53	47

Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 600 – 650 mm. Maximum zrážok pripadá na júl, minimum na február. Počet dní so snehovou prikrývkou je 100 – 120 dní.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Riešené územie je pomerne dobre prevetrávané. Najväčšiu početnosť výskytu majú vetry severovýchodného a juhozápadného smeru, v smere sklonu Krupinskej planiny a priebehu údolí.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Krupina ani riešené územie medzi zafažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo v posledných dvoch dekádach k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. V obci sa nenachádzajú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Absencia plynofikácie obce Čekovce je vo vykurovacom období príčinou mierneho znečistenia v dôsledku spaľovania tuhých palív v lokálnych kúreniskách. Rozptylové podmienky sú vyhovujúce.

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipeľ, číslo hydrologického poradia 4-24. Vodohospodársky významné toky územím nepretiekajú. Os miestnej riečnej siete tvorí Čekovský potok, jeho horný tok. Tok s dĺžkou 16 km pramení neďaleko obce Senohrad v nadmorskej výške 550 m n.m. Je pravostranným prítokom Jalšovníka. Pod obcou

Čekovce je na toku v rkm 10,0 menšia vodná nádrž – vodné dielo Čekovce. Potok nemá žiadne významné prítoky, čo súvisí s geologickou štruktúrou Krupinskej planiny, do ktorej sú vodné toky hlboko vrezané. V riešenom území má len drobné prítoky – Stehlíkový potok, Kopanec, Briač s bezmenným prítokom.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinnno-nížinnej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu. Maximálny prietok majú vodné toky vo februári až apríli a minimálny prietok v decembri a januári. K výraznému podružnému zvýšeniu vodnosti dochádza koncom jesene.

Hydrogeologické pomery

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi.

Geologická stavba územia nevytvára priaznivejšie podmienky pre sústreďovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Zásoby podzemnej vody sú nevýznamné. Značný hydrogeologický význam majú zlomové poruchy, ktoré drenujú podzemnú vodu širšieho okolia a preto sa na ne viažu značné zásoby podzemných vôd.

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Riešené územie sa nachádza v pramennej oblasti, z tohto dôvodu je predpokladané znečistenie povrchových a podzemných vôd minimálne. Znečistenie vodných tokov v území nebolo zisťované. Analýzy kvality povrchových vôd sa vykonávajú iba na veľkých vodných tokoch a vodných nádržiach s objemom nad 1 mil. m³. Mierne znečistenie sa predpokladá na toku Čekovského potoka poniže zastavaného územia obce Čekovce. Zdrojom znečistenia sú predovšetkým odpadové vody z rodinných domov, nakoľko v obci nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody sú tu často likvidované nevhodným spôsobom alebo nelegálne vypúšťané do vodného toku. Znečistenie povrchových vôd a pôd zapríčiňuje aj poľnohospodárska výroba – hnojenie, používanie fytochemikálií a pod.

5. Pôdne pomery

Z hľadiska pôdných typov sa v riešenom území vyvinul v zásade len jeden typ pôd – kambizeme na vulkanických horninách. V úzkom páse pozdĺž Čekovského potoka vznikli fluvizeme. Len v severnej časti katastrálneho územia sú miestami pseudogleje.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) (57)

- kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné) (61)
- kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (65)
- kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) (71)
- kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké (77)
- kambizeme (typ) plytké ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké (79)
- kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch 12-25° stredne ťažké až ťažké (81)

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú na nive Čekovského potoka východne a na plošinách v centrálnej a južnej časti katastrálneho územia obce. Ide o pôdy zaradené podľa BPEJ do 5. a 6. skupiny kvality.

Vodná erózia lokálne v malej miere postihuje strmšie svahy so sklonom nad 5°, ktoré sú využívané ako orná pôda, menej ako trvalé trávne porasty a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. K veternej erózii pôd dochádza len zriedkavo na pôdach bez vegetácie. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie nevýrazné.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná. Potenciálnym zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba, hnojenie organickými a chemickými hnojivami a chemická ochrana rastlín. Nakoľko poľnohospodárska pôda sa prevažne využíva ako trvalé trávne porasty, výraznejšie znečistenie pôdy sa nepredpokladá.

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Futák) sa katastrálne územie obce Čekovce nachádza na rozhraní oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvod prametranskej xerothermnej flóry (Matricum), okres Ipeľsko-rimavská brázda a oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvod predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), okres Slovenské stredohorie, kde patrí takmer celé riešené územie.

Podľa zoografického členenia (terestrický biocyklus) patrí územie do provincie listnatých lesov (Atlas krajiny SR).

Lesná vegetácia

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C* – *Carici pilosae-Carpinetum*) – predstavujú takmer celé riešené územie. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).
- dubové a cerovo-dubové lesy (*Qc* – *Quercetum petraeae cerris*) – v riešenom území sa táto jednotka nachádza len ostrovčekovite. Patria sem spoločenstvá listnatých lesov, ktoré vytvára najmä dub cerový (*Quercus cerris*), dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*).
- podhorské bukové lesy (*Fs* – *Fagenion p.p., Dentario bulbiferae-Fagetum*) – táto jednotka sa nachádza len na najsevernejšom okraji katastrálneho územia, v najvyšších polohách. Reprezentovaná je lesnými spoločenstvami druhov buk lesný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor horský (*Acer platanoides*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), kostrava horská (*Festuca drymeja*), lipkavec marinkový (*Gallium odoratum*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie podstatne odlišuje. Lesné plochy sa zachovali prevažne na strmších svahoch, inde boli nahradené poľnohospodárskou pôdou, prevažne lúkami a pasienkami. Z hľadiska drevinovej skladby majú najväčšie zastúpenie dub 41,92%, cer 24,75%, hrab 25,31%. Viac ako 1%-ný podiel majú ďalej buk 4,52% a agát 1,85%. Lesné plochy majú výmeru 363 ha, t.j. 24,2% z výmery katastrálneho územia. Z celkovej výmery lesa predstavujú hospodárske lesy 94,8%, zvyšok výmery pripadá na ochranné lesy (5,2%).

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia predstavuje rozptýlenú vegetáciu na ornej pôde a trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí a poľných ciest a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajnotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufráčná, hydrická, atď. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Líniový doprovod vodným tokom vytvárajú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha (*Padus avium*). Stromoradia pozdĺž poľných ciest v nižších polohách tvoria agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), orech kráľovský (*Juglans regia*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*). V rámci krovinnej etáže sa často vyskytujú svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), ruža šípová (*Rosa canina*), slivka trnková (*Prunus spinosa*).

Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci poľnohospodárskej pôdy, ostatných plôch alebo zastavaných plôch.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky a pasienky. V riešenom území predstavujú dominantné využitie pôdy a na celkovej výmere poľnohospodárskej pôdy majú trvalé trávne porasty podiel až 63 %. Vytvárajú rozsiahle pôdne celky, prerušované v južnej časti katastrálneho územia ornou pôdou a v severnej časti prevažne lesnými porastmi.

Trvalé trávne porasty majú výmeru 672,27 ha, t.j. 44,8 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Trvalé kultúry

V k.ú. Čekovce sú len malé rozdrobené plochy ovocných sádov na celkovej výmere 0,93 ha a viníc na celkovej výmere 1,05 ha. Nachádzajú sa spolu so záhradami pri rodinných domoch v zastavanom území alebo pri laznických hospodárstvach.

Orná pôda

Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde na rozsiahlejších pôdnych celkoch, ktoré sa nachádzajú v južnej časti katastrálneho územia. Priaznivejšie sú z tohto hľadiska menšie celky ornej pôdy v jemnejšej mozaike s trvalými trávnymi porastmi.

Orná pôda má výmeru 375,29 ha, t.j. 25 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Sídlna vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter. Vzhľadom k charakteristickému pôdorysu a urbanistickej štruktúre obce sa v obci nenachádzajú plochy verejnej parkovej zelene. Verejná zeleň sa v zastavanom území nachádza len v rozšírení hlavnej ulice pozdĺž potoka, sčasti ako jeho sprievodná vegetácia. Drevinová skladba je rôznorodá – tvoria ju listnaté dreviny – breza, lipa, dub ihličnaté dreviny tuja, smrek, jedľa, ovocné dreviny – jablň, slivka, čerešňa, orech.

Väčšina sídelnej vegetácie pripadá na vegetáciu úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 16,51 ha, t.j. 1,01 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Čekovce

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	3752861
chmeľnice	0
vinice	10533
záhrady	165103
ovocné sady	9298
trvalé trávne porasty	6722703
lesné pozemky	3629943
vodné plochy	95326
zastavané plochy a nádvoria	522010
ostatné plochy	112462
spolu – k.ú.	15020239

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V riešenom území a v jeho užšom zázemí sa nachádzajú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- polia a lúky – charakteristickým druhom cicavcov polí a lúk je zajac poľný, syseľ obyčajný, chrček poľný
- biotopy ľudských sídel – predstavujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Z vtákov je to drozd čierny, vrabec domový, sýkorka bielolíca a ďalšie. Z cicavcov je to krt obyčajný, myš domová, potkan hnedý, jež obyčajný východoeurópsky
- zalesnené územie Krupinskej planiny – je domovom poľovnej zveri: jeleň lesný, srnec lesný, sviňa divá; drobných cicavcov: líška hrdzavá, kuna lesná, lasica myšozravá, piskor obyčajný, chránenej avifauny: sokol rároh, sokol ťahovavý, včelár lesný a ďateľ prostredný, muchárik bielokrký, muchárik červenohrdlý, penica jarabá, prhlaviar čiernohlavý

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie ciest – nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka. Takéto

antropomorfné štruktúry sú v riešenom území zastúpené len v malej miere a len vo svojich tradičných formách.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je pomerne členitý a celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyššie položených častí Krupinskej planiny, keďže tieto polohy sú nezalesnené, sú atraktívne pohľady na samotnú obec Čekovce, ako aj na okolité sídla – Krupina, Bzovík, Dolné Mladonice. V širšom okolí je viditeľná silueta pohoria Štiavnických vrchov s krajinnou dominantou vrchu Sitno.

Strmšie svahy sú pokryté lesnými porastmi s rôznorodou drevinovou skladbou a sú preto atraktívnejšie ako lesné monokultúry. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytujú pasienky s rozptýleným laznickým osídlením. Krajínársky atraktívne sú najmä drobné mozaiky, v ktorých sa striedajú trvalé trávne porasty, drevinová vegetácia, sady a rozptýlené osídlenie.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. K takýmto prvkom môžeme priradiť aj antropogénny prvok laznického osídlenia a vodnej nádrže. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda. Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je minimálne – ide len o vedenia VN 22 kV a rozsiahly hospodársky dvor družstva. Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety výškových objektov a technických zariadení.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Miera ekologickej stability územia je celkovo pomerne vysoká. Vyššia je v severnej časti katastrálneho územia a nižšia je v jeho v južnej časti, kde sa nachádzajú väčšie plochy ornej pôdy. Ako ekologicky významné segmenty možno definovať prírodné aj niektoré poloprírodné prvky, na ktoré sa môžu viazať ekostabilizačné funkcie:

- lúky a pasienky, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu – Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk3 Mezofilné pasienky
- vodná nádrž Čekovce s pobrežnou vegetáciou
- vodné toky – Čekovský potok, Briač a ďalšie drobné vodné toky, vrátane brehových porastov a sprievodnej drevinovej a krovinovej vegetácie
- lesné porasty, najmä väčšie lesné celky

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú

sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované chránené stromy, chránené biotopy ani významné mokrade.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Podľa pôvodného RÚSES okresu Zvolen sa v riešenom území nenachádzajú žiadne prvky ÚSES regionálneho alebo nadregionálneho významu. V územnom pláne obce Čekovce sa pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability navrhujú nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc 1 Suchý potok** – terestrické biocentrum tvorí trvalý trávny porast (TTP) nad pramennou oblasťou Čekovského potoka. Je priamo napojené na biokoridor MBk 1 Čekovský potok. Potrebne je zachovanie TTP – vylúčenie premeny na ornú pôdu.
- **MBc 2 Remanencie** – terestrické biocentrum tvorí trvalý trávny porast s rozptýlenou drevinovou vegetáciou na svahu s východnou expozíciou nad Čekovským potokom. Je v kontakte s MBk 1 Čekovský potok. Súvisiaci interakčný prvok tvorí lesný porast nad biocentrom.
- **MBc 3 Vodná nádrž Čekovce** – hydrické biocentrum tvorí vodná plocha nádrže s príslušnými brehovými porastmi. Potrebne je ponechať brehové porasty a zamedziť ich likvidácii pri správe vodohospodárskeho objektu. Potenciálnym stresovým faktorom je únik organického alebo iného znečistenia z hospodárskeho dvora nad vodnou nádržou – navrhuje sa preto výsadba dostatočne širokého pásu izolačnej zelene z juhovýchodnej strany hospodárskeho dvora.
- **MBc 4 Dolná dolina** – terestrické biocentrum tvorí trvalý trávny porast s rozptýlenou drevinovou vegetáciou na svahu s juhovýchodnou expozíciou nad Čekovským potokom. Je v kontakte s MBk 1 Čekovský potok. Potrebne je zachovanie TTP – vylúčenie premeny na ornú pôdu.
- **MBc 5 Lipovec** – terestrické biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast s prevahou duba, ktorý predstavuje ekosystém prirodzených teplomilných lesných spoločenstiev. Časť biocentra tvoria aj príslušné trvalé trávne porasty. Biocentrum je situované na svahu so západnou expozíciou nad tokom Briač. Je priamo napojené na biokoridor MBk 2 Briač. Na zachovanie funkčnosti biocentra je potrebné vylúčiť potenciálny výrub lesa.
- **MBc 6 Žrebíky** – terestrické biocentrum tvorí trvalý trávny porast s rozptýlenou drevinovou vegetáciou na svahu so západnou expozíciou nad tokom Briač. Je v kontakte s MBk 2 Briač. Súvisiaci interakčný prvok plošného charakteru tvorí

lesný porast nad biocentrom, ako aj interakčný prvok líniového charakteru – prítok potoka Briač.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca. Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú dva biokoridory miestneho významu:

- **MBk 1 Čekovský potok** – kombinovaný terestricko-hydrický biokoridor; jeho funkciu zabezpečuje samotný vodný tok s pobrežnou vegetáciou. Brehové porasty a sprievodná vegetácia sú pomerne dobre vyvinuté. Biokoridor využívajú viaceré skupiny stavovcov – obojživelníky, niektoré vtáky, drobné zemné cicavce. Hlavným stresovým faktorom je prechod zastavaným územím obce, kde je potrebné ponechať existujúci pás ochrannej zelene, prípadne ho posilniť.
- **MBk 2 Briač** – kombinovaný terestricko-hydrický biokoridor, ktorého funkciu zabezpečuje vodný tok Briač s pobrežnou vegetáciou. Brehové porasty a sprievodná vegetácia sú dobre vyvinuté. Biokoridor v riešenom úseku tvorí hranicu katastrálnych území Čekovce a Krupina. Je plne funkčný a jediným potenciálnym stresovým faktorom je poľnohospodárska výroba.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tmiť negatívne pôsobenie devastáčných činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky, zeleň na stržiach, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami
- trvalé trávne porasty v kontakte s vodnou plochou vodnej nádrže
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec Čekovce v minulosti patrila medzi stredne veľké obce. Od roku 1970 však počet obyvateľov kontinuálne klesal z úrovne 804 obyvateľov až do roku 2010, kedy bol zaznamenaný historicky najnižší počet obyvateľov (392). V uvedenom období sa teda miestna populácia zmenšila na necelú polovicu. Obyvateľstvo obce a lazov sa za podpory masívnej bytovej výstavby od 70. do konca 80. rokov 20. storočia sťahovalo do dynamicky sa rozvíjajúcich priemyselných centier, za podpory masívnej bytovej výstavby. Začal sa aj negatívne prejavovať vplyv koncepcie strediskovej sústavy, na základe ktorej sa rozvoj nestrediskových obcí utlmoval. Trend populačného úbytku pretrval aj v nasledujúcich dvoch dekádach. V posledných 4 rokoch sa však situácia mení a počet obyvateľov obce rastie. K 31.12. 2014 mala obec Čekovce 455 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov obce Čekovce

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1970	804
1980	654
1991	533
2001	471
2011	436

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

V sledovanom období rokov 2007 – 2013 bola bilancia prirodzeného pohybu takmer vyrovnaná – 45 narodených : 48 zosnulých. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Podobne aj migračná bilancia bola v sledovanom období pomerne vyrovnaná. Obec by v budúcnosti mohla profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najvýraznejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie. Ide však hlavne o výsledok aktívnej rozvojovej politiky obce.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval relatívne priaznivú hodnotu – 117; oproti hodnote 88 z roku 2001 došlo k jeho zvýšeniu. Súčasne zvýšil vek odchodu do dôchodku. Podľa všeobecnej interpretácie hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o mierne rastový typ populácie. Oproti iným obciam okresu Krupina je demografická situácia v obci Čekovce priaznivejšia. To potvrdzuje aj pokles priemerného veku miestnej populácie. V roku 2005 bol priemerný vek obyvateľov obce 42,27 roka, do roku 2013 poklesol až na 37,74 roka.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejaví aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	Čekovce	Bauceň	Kuča- lach	Stehlí- kovci	Šíp- kovec	Spolu
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	338	10	9	68	11	436
z toho muži	165	5	3	35	5	213
z toho ženy	173	5	6	33	6	223
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	53	1	2	9	3	68
Počet obyvateľov v produktívnom veku	246	3	5	50	6	310
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	39	6	2	9	2	58

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených v r. 2007-2014

Rok	narodení	zosnutí	prihlásení	odhlásení	bilancia	Počet obyvateľov k 31.12.
2007	3	6	9	14	-8	405
2008	7	9	8	12	-6	399
2009	4	10	7	4	-3	396
2010	4	6	7	9	-4	392
2011	7	3	8	6		444
2012	8	7	7	12	-4	440
2013	12	7	10	10	+5	445
2014	6	1	12	7	+10	455
Spolu	51	49	68	74		

Zdroj: ŠÚSR

Skladba obyvateľov podľa národnosti, vierovyznania

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 100% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou). K rómskej národnosti sa neprihlásil žiadny obyvateľ, podľa Atlasu rómskych komunít 2013 však tvoria etnickí Rómovia 13,8% z celkového počtu obyvateľov obce.

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež pomerne homogénna. Miera religiozity dosahuje vysoko nadpriemerné hodnoty. 85% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	iná	nezistená
	404	0	32

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskoka- tolická cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	371	31	0	1	33

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Ekonomická aktivita obyvateľov

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 väčšina obyvateľov pracovala v terciárnom sektore (služby) – 73 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 62 obyvateľov. Stále relatívne vysoký je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 37 obyvateľov.

Miera ekonomickej aktivity obyvateľov (47,4%) je podpriemerná v dôsledku vysokého podielu poproduktívnej zložky obyvateľstva a vyššej nezamestnanosti. V posledných 10 rokoch sa miera nezamestnanosti v obci drží nad úrovňou 30%, s výnimkou roku 2008, keď klesla na 26,3%. Maximum na úrovni 38,2% dosiahla v rokoch 2010, 2012.

Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou najmä do Zvolena, Krupiny, v menšej miere aj do iných miest a obcí. Za prácou odchádzalo 113 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo 60%. Možnosť získania zamestnania mimo poľnohospodárstva je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	186
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	47,4
- pracujúci (okrem dôchodcov)	118
- pracujúci dôchodcovia	1
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	10
- nezamestnaní	65
- študenti	27
- osoby v domácnosti	1
- dôchodcovia	110
- iná a nezistená	31

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Na území obce Čekovce sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu.

Nachádzajú sa tu však viaceré architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- kostol Ružencovej Panny Márie, rímskokatolícky, z roku 1925
- rodný dom J. V. Luňáčka
- domy s typickými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry – zo začiatku 20. storočia
- prícestné kaplnky a kríže

V katastrálnom území obce Čekovce nie sú evidované archeologické lokality. Vzhľadom k skutočnosti, že doteraz sa nerobil systematický archeologický výskum v katastri obce, nie je vylúčené, že by sa v riešenom území mohli nachádzať doposiaľ neznáme archeologické lokality.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V dotknutom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridorov a biocentier ohrozujú strety so stresovými faktormi. V prípade biokoridoru Čekovský potok je to predovšetkým prechod zastavaným územím obce, pričom v obci nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Do istej miery stresový faktor predstavujú aj líniové stavby nadradenej technickej infraštruktúry – elektrické vedenie 22 kV. Plošným ohrozením funkčnosti prvkov ÚSES je poľnohospodárska výroba na ornej pôde a trvalých trávnych porastoch v ich bezprostrednom okolí.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy a vodných zdrojov v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, používaní poľných hnojísk, a tiež nelegálnym vypúšťaním znečisťujúcich látok do potoka. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú aj invázne dreviny, hlavne agát biely (*Robinia pseudoaccacia*). Ohrozenie prírodných zdrojov predstavuje aj zánik pôvodných trvalých trávnych porastov a pasienkov v dôsledku zániku tradičného pasienkového hospodárstva a následného sukcesného procesu.
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – v riešenom území sa len výnimočne nachádzajú rozsiahlejšie pôdne celky poľnohospodárskej pôdy, obrábanej veľkoplošne ako orná pôda, ktoré sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa v malej miere obytného územia obce a kontaktných polôh. Problémom je nelegálne vypúšťanie splaškových odpadových vôd, prípadne vznik zaburinených plôch v záhradách neobývaných domov a hospodárskych usadlostí.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Čekovce nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi:

- návrh dobudovania verejného vodovodu a výstavby vodovodu v nových rozvojových plochách – zvýši sa pokrytie domácností verejným vodovodom, eliminujú sa riziká využívania potenciálne závadnej vody z domových studní obyvateľstvom; návrhom zokruhovania vetiev vodovodu sa zvýši spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou
- návrh výstavby kanalizácie v obci, vrátane čistiarne odpadových vôd – zlepši hygienické podmienky a zvýši komfort obyvateľov
- návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, vytvorenie dopravných okruhov
- návrh cyklistických trás do Krupiny a okolitých obcí – vytvorí sa alternatívna možnosť dochádzke do zamestnania a za službami; návrh súčasne prispeje k zvýšeniu atraktivity územia z hľadiska cestovného ruchu
- návrh chodníkov pre chodcov v centrálnej zóne obce (medzi obecným úradom a kostolom) – pozitívne ovplyvní bezpečnosť chodcov a eliminujú sa prípadné dopravné kolízie
- návrh vybudovania zariadenia sociálnych služieb pre seniorov – pokryjú sa požiadavky miestneho obyvateľstva v poproduktívnom veku
- návrh rozšírenia kapacity materskej školy v obci - zlepšia sa služby pre obyvateľstvo v poproduktívnom veku

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 530 zo súčasnej úrovne 455 obyvateľov.

Vzhľadom k vysoko nadpriemernej obložnosti a skutočnosti, že neobývaný bytový fond na odľahlých lazoch nie je možné využiť ako disponibilnú rezervu pre záujemcov o bývanie v obci, je opodstatnený návrh nových plôch pre výstavbu rodinných domov a hospodárskych usadlostí. Dopyt po bytoch bude ďalej posilňovaný záujmom

o prisťahovanie obyvateľov z okolitých obcí a z Krupiny. V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce majú celkovú kapacitu 56 bytových jednotiek.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
1	3	I.
2	1	I.
3	2	I.
4	4	I.
5	6	I.
6	2	I.
7	1	II.
8	4	I.
9	12	II.
11	5	II.
12	2	II.
13	10	II.
14	4	II.
15	3	II.
Spolu	59	

Plánovaný rozvoj obce posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Konkrétne ide o návrh využitia hospodárskeho dvora aj pre nepoľnohospodársku výrobu - remeselnú-výrobné prevádzky, výrobné služby (napr. stavebníctvo) a sklady.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity, vrátane živočíšnej výroby. Regulatívy sú prevenciou potenciálnych negatívnych vplyvov na obytné územie a garantujú kvalitu životného a obytného prostredia. Navrhuje sa tiež výsadba pásov izolačnej zelene na hraniciach hospodárskeho dvora, najmä zo strany vodnej nádrže a zastavaného územia.

Viacere navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady – napr. vybudovanie pešieho chodníka bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov, návrhy investícií v oblasti sociálnej infraštruktúry (rozšírenie kapacity materskej školy v obci, vybudovanie zariadenia sociálnych služieb pre seniorov). Návrh revitalizácie verejných priestranstiev zlepší možnosti pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám.

Navrhované riešenie predpokladá mierne zvýšenie stavebnej aktivity v obci. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti územia. Je v rozpore s tendenciou populačného prírastku, zaznamenávaného v obci v posledných rokoch.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Nová zástavba je plánovaná prioritne mimo zosuvných území. V prípade stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov (rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 6, 7) je podmieňujúcim predpokladom výstavby uskutočnenie inžinierskogeologického prieskumu. Táto požiadavka je zakotvená v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyvolá žiadne priame ani nepriame vplyvy tohto druhu.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia. V zastavanom území mimo centrálnej zóny obce je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy. Stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat a jeho navrhovanom rozšírení. Regulačné podmienky pripúšťajú drobnochov do 1 VDJ (veľkej dobytčej jednotky) v reg. bloku B1 a do 0,5 VDJ v reg. bloku C1. Stanovením uvedených regulatívov sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

Nakoľko sa s plynofikáciou obce pre nerentabilitu a absenciu príslušnej infraštruktúry nepočíta, hodnotená územnoplánovacia dokumentácia zdôrazňuje potrebu využívania alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie. V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Nové rozvojové plochy sú situované mimo území s potenciálnym rizikom povodne (aj keď podľa historických pozorovaní nie je obec ohrozovaná záplavami ani pri vyšších vodných stavoch v potoku a podľa máp povodňového ohrozenia tu nie je vysledované inundačné územie). Špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD). Odporúča sa napr. realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch – hrádzky, prípadne poldre.

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh výstavby splaškovej kanalizácie v súvisle urbanizovanom území obce, s čistením odpadových vôd. Pre elimináciu znečistenia vody vo vodnej nádrži sa navrhuje výsadba pásov izolačnej zelene na hraniciach neďalekého hospodárskeho dvora.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov (orba po vrstevnici, zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy), ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách.

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Časť navrhovaných rozvojových plôch je vymedzených na voľných plochách a v záhradách v rámci existujúcich hraníc zastavaného územia. Zábery poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia sú navrhované na pôde 6., 8. a 9. skupiny kvality. Pri návrhu rozvojových plôch bolo v čo najväčšej miere zohľadnené Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z., ktoré určuje v danom katastrálnom území najkvalitnejšie pôdy podľa kódu BPEJ. Podľa druhu pozemku ide zväčša o trvalé trávne porasty a ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje aj v záhradách. Celková plocha navrhovaných záberov predstavuje 2,93 ha. Rozsah záberov je presne vyčíslený v kapitole I.1, v časti B. tejto správy o hodnotení.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by zrejme neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Vzhľadom k tomu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny sa viažu na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a do týchto plôch činnosti a stavby podľa územného plánu obce Čekovce nezasahujú, negatívne vplyvy na faunu a flóru sa nepredpokladajú.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať dopady na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových lokalitách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

Nakoľko sa v k.ú. Čekovce nenachádzajú žiadne chránené územia, konštatujeme nulové vplyvy na chránené územia.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje.

Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadnené pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorína
- ochranné pásmo navrhovanej čistiarne odpadových vôd
- ochranné pásma vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, vodovodné a kanalizačné potrubia
- ochranné pásma ciest III. triedy (platia mimo zastavaného územia)

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva. Zdôrazňuje potrebu rešpektovať pôvodné zastavovacie štruktúry,

parceláciu, historický pôdorysný tvar zástavby, výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov, architektonický výraz uličných priečelí.

Za účelom udržania vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby – 1 nadzemné podlažie v regulačných blokoch B2, K3; v ostatných častiach obce sú povolené maximálne 2, resp. 3 nadzemné podlažia.

Charakter rozptýleného lazničkeho osídlenia sa navrhuje zachovať a nové rozvojové zámery sa tu neplánujú.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Čekovce nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Čekovce neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie však boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí

- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Čekovce, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a mimo území navrhovaných na ochranu.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. V oblasti environmentálnej infraštruktúry

- vybudovanie splaškovej kanalizácie v súvisle urbanizovanom území obce, vrátane nových rozvojových plôch
- napojenie navrhovanej splaškovej kanalizácie na systém čistenia odpadových vôd
- zabezpečenie zásobovania pitnou vodou súvisle urbanizovaného územia obce z verejného vodovodu a rozšírenie vodovodnej siete o rozvody v navrhovaných rozvojových plochách

2. V oblasti dopravnej infraštruktúry

- návrh rekonštrukcie ciest III. triedy v požadovanom šírkovom usporiadaní: v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia
- vybudovanie chodníkov pre chodcov v centrálnej zóne obce a ako priečných spojok ulíc
- vybudovanie, resp. vyznačenie cyklistických trás s prepojením do susediacich katastrálnych území Bzovská Lehôtka, Krupina, Dolné Mladonice, Bzovík

3. Vybrané ekostabilizačné opatrenia

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov – za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a vyhýbať sa vysádzaniu lesných monokultúr
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- odstraňovanie nepôvodných a invázných drevín ohrozujúcich biologickú diverzitu (najmä agátu bieleho)
- vykonávať občasné kosenie travinno-bylinných porastov s následným odstraňovaním biomasy, náletových drevín

- sukcesný proces na trvalých trávnych porastoch umožniť len v odľahlých a ťažko dostupných polohách
- optimalizácia agrotechnických postupov – orba po vrstevnici, zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou a protieróznou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch – hrádzky, prípadne poldre
- zachovať pobrežnú vegetáciu vodnej nádrže Čekovce
- zabezpečovať starostlivosť o lúky a trvalé trávne porasty kosením alebo prostredníctvom pastevného chovu
- obmedzenie používania chemických prostriedkov v rastlinnej výrobe
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- výsadba pásov izolačnej zelene na hraniciach hospodárskeho dvora, najmä zo strany vodnej nádrže a zastavaného územia
- výsadba pásov izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest a účelových ciest mimo zastavaného územia obce
- zvýšiť podiel zhodnocovaného odpadu v zmysle cieľov programu odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie všetkých divokých skládok
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pod pojmom kritérium rozumieme ľubovoľnú charakteristiku, ktorá je z hľadiska dopadu na životné prostredie relevantná.

Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana ekologicky významných segmentov krajiny
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja krajinným a topografickým podmienkam
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - integrácia prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete
 - hustota obyvateľov v zastavanom území

2. Porovnanie variantov

Obec Čekovce spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (realizačný variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Čekovce v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepcne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonceptnosť a vznik ďalších funkčno-prevádzkových kolízií.

Realizačný variant predstavuje samotný návrh. Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne záťažové faktory, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Navrhované riešenie počíta predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Na bývanie sa navrhujú plochy v priamej nadväznosti na existujúce zastavané územie, vrátane predĺženia obytnej ulice na západnom okraji a novej ulice na východnom okraji obce. Pre výstavbu rodinných domov sú navrhnuté menšie rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ktoré majú skôr charakter jednotlivých stavebných pozemkov. Pre nájomné sociálne bývanie budované a prevádzkované obcou je vyčlenená plocha č. 5. Pre výstavbu je tiež prioritne vhodné využiť pozemky vo vlastníctve obce – rozvojové plochy č. 8 a 15. Na východnom okraji obce je pre bývanie vymedzená rozsiahlejšia rozvojová plocha č. 9 s kapacitou pre 12 rodinných domov, ktorú je možné výhľadovo ďalej rozšíriť. Plochy pre výstavbu nových hospodárskych usadlostí sú navrhnuté v lokalite Bauceň, v rozsahu rozvojových plôch č. 11, 12, 13, 14, 15. Zástavba hospodárskych usadlostí bude mať extenzívnejšiu formu a bude umožňovať aj zastúpenie tradičných foriem poľnohospodárskej výroby.

Pre výrobné aktivity nové plochy nie sú navrhnuté. Počíta sa s využitím a intenzifikáciou existujúceho hospodárskeho dvora, s možnosťou jeho využitia aj pre nepoľnohospodársku výrobu - remeselnú výrobu, prevádzky, výrobné služby (napr. stavebníctvo) a sklady. Rekreačná funkcia sa bude orientovať na agroturistiku, ktorá sa bude realizovať v rámci lazničného osídlenia a jeho krajinného prostredia. Rozšírenie rekreačného územia o nové plochy sa preto nenavrhuje. Pre každodenné oddychové aktivity obyvateľov sa odporúča revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene v centrálnej zóne obce pri potoku.

Vzhľadom na rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku navrhujeme v obci zriadiť dom sociálnych služieb (prípadne stacionár) pre seniorov.

Návrh územného plánu obce Čekovce navrhuje odstránenie deficitov technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa dobudovanie verejného vodovodu a vybudovanie splaškovej kanalizácie v súvisle urbanizovanom území obce. Preferuje rozvoj cyklistickej dopravy a cykloturistiky a vytvára pre ňu vhodné podmienky. Navrhuje príslušné verejné dopravné vybavenie pre obsluhu nových rozvojových plôch a odporúča realizovať aj rekonštrukciu miestnych komunikácií a cesty III. triedy.

Návrh územnoplánovacej dokumentácie prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry, definovaním záväzných zásad, ako aj maximálnej výšky zástavby. Realizácia navrhovaných ekostabilizačných opatrení vo všeobecnosti prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Tieto návrhy sú zapracované aj do záväznej časti dokumentácie.

V porovnaní s nulovým variantom sa v realizačnom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoismenu/geof/atlas_st_sv
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Coplák, Jaroslav – Koskiah, Briitta: Catalogue of Criteria for Sustainable Urban Development (Katalóg kritérií pre udržateľný rozvoj miest). In: Planning Sustainable Settlements. - Bratislava : STU, 2003. s. 64-76
- Krajinnoeekologický plán obce Čekovce, 2015
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Čekovce www.obeccekovce.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Program odpadového hospodárstva obce Čekovce na roky 2011 – 2015
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čekovce na roky 2015 – 2022
- Rakšányi, Peter – Coplák, Jaroslav: Plánovanie ekologických sídlisk. Bratislava : Road, 2009, 132 s., ISBN 978-80-88999-37-9
- Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2015 až 2017
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2013, MŽP SR a SAŽP, 2014
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020, MDVaRR 2014
- Územný plán mesta Krupina, 2003
- Územný plán obce Pliešovce, 2013
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Čekovce, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoeekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie Územného plánu obce Čekovce a aj pri príprave návrhu, bol deklarovaný hlavný cieľ zohľadňovať požiadavky ochrany životného prostredia.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia súčasne funkčné zónovanie obce v plnej miere rešpektuje, pričom zachováva priestorovú segregáciu (oddelenie) výrobného a obytného územia. Výnimkou sú len tradičné laznícke hospodárstva, kde je prelínanie týchto funkcií do stanovenej kapacity drobného poľnohospodárstva prípustné.

Navrhované riešenie počíta predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Na bývanie sa navrhujú plochy v priamej nadväznosti na existujúce zastavané územie, vrátane predĺženia obytnej ulice na západnom okraji a novej ulice na východnom okraji obce. Pre výstavbu rodinných domov sú navrhnuté menšie rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ktoré majú skôr charakter jednotlivých stavebných pozemkov. Pre nájomné sociálne bývanie budované a prevádzkované obcou je vyčlenená plocha č. 5. Pre bytovú výstavbu je tiež prioritne vhodné využiť pozemky vo vlastníctve obce – rozvojovú plochu č. 8. Na východnom okraji obce je pre bývanie vymedzená rozsiahlejšia rozvojová plocha č. 9 s kapacitou pre 12 rodinných domov, ktorú je možné výhľadovo ďalej rozšíriť. Plochy pre výstavbu nových hospodárskych usadlostí sú navrhnuté v lokalite Bauceň, v rozsahu rozvojových plôch č. 11, 12, 13, 14, 15. Zástavba hospodárskych usadlostí bude mať extenzívnejšiu formu a bude umožňovať aj zastúpenie tradičných foriem poľnohospodárskej výroby.

Pre výrobné aktivity nové plochy nie sú navrhnuté. Počíta sa s využitím a intenzifikáciou existujúceho hospodárskeho dvora, s možnosťou jeho využitia aj pre nepoľnohospodársku výrobu - remeselnú-výrobnú prevádzku, výrobné služby (napr. stavebníctvo) a sklady. Rekreačná funkcia sa bude orientovať na agroturistiku, ktorá sa bude realizovať v rámci lazníckeho osídlenia a jeho krajinného prostredia. Rozšírenie rekreačného územia o nové plochy sa preto nenavrhuje. Pre každodenné oddychové aktivity obyvateľov sa odporúča revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene v centrálnej zóne obce pri potoku. Vzhľadom na rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku navrhujeme v obci zriadiť dom sociálnych služieb (prípadne stacionár) pre seniorov.

Návrh územného plánu obce Čekovce navrhuje odstránenie deficitov technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa dobudovanie verejného vodovodu a vybudovanie splaškovej kanalizácie v súvisle urbanizovanom území obce. Preferuje rozvoj cyklistickej dopravy a cykloturistiky a vytvára pre ňu vhodné podmienky. Navrhuje príslušné verejné dopravné vybavenie pre

obsľuhu nových rozvojových plôch a odporúča realizovať aj rekonštrukciu miestnych komunikácií a cesty III. triedy.

Územnoplánovacia dokumentácia prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie, ktoré boli prevzaté z Krajinneekologického plánu obce Čekovce, ako napr. vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov, optimalizácia drevinovej skladby s preferenciou pôvodných druhov, obmedzenie zarastania trvalých trávnych porastov, vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch, optimalizácia agrotechnických postupov, výsadba pásov izolačnej zelene a pod. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry, definovaním záväzných zásad, ako aj maximálnej výšky zástavby. Realizácia navrhovaných ekostabilizačných opatrení vo všeobecnosti prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Tieto návrhy sú zapracované aj do záväznej časti dokumentácie.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Regulované sú aj výrobné aktivity a možnosti drobného hospodárstva špecificky pre jednotlivé regulačné bloky.

Nepriame vplyvy predstavujú predpokladané zábery poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú však len v minimálnom rozsahu (spolu 2,93 ha). Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú.

Územnoplánovacia dokumentácia neprináša žiadne zámery, ktoré by zhoršovali životné prostredie, či poškodzovali prírodu a krajinu. Nezasahuje novými činnosťami do prvkov systému ekologickej stability.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2030 sa prognózuje rast miestnej populácie na 530 obyvateľov, čomu zodpovedá aj kapacita navrhovaných rozvojových plôch. V prípade naplnenia predpokladov prírastku obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu.

Viaceré navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady - napr. vybudovanie pešieho chodníka v centrálnej zóne obce bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Návrh revitalizácie verejných priestranstiev zlepši možnosti pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov.

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Čekovce bude predstavovať základný koncepčný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov 2004 (VZN BBSK č. 4/2004), zmien a doplnkov č. 1/2007 (VZN BBSK č. 6/2007), zmien a doplnkov 2009 (VZN BBSK č. 14/2010) a zmien a doplnkov 2014 (VZN BBSK č. 27/2014).

Z porovnania variantov vyplýva, že realizačný variant predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Krupina, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-KA-OSZP-2015/000753 zo dňa 16.10.2015. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- obsah návrhu strategického dokumentu dať do súladu so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa → návrh ÚPD je v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov (kap. 2.2 ÚPD)
- rozsah strategického dokumentu dať do súladu s ustanoveniami §12 vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii → je v súlade s príslušnou legislatívou
- záväznú časť strategického dokumentu dať do súladu s ustanovením § 13 ods. 3 písm. b) stavebného zákona → je v súlade s príslušnou legislatívou
- postupovať pri obstarávaní ako aj spracovaní strategického dokumentu v súlade s ustanoveniami §22 až §28 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej stavebný zákon) → je v súlade s príslušnou legislatívou
- environmentálnym cieľom pre útvary povrchovej vody a podzemnej vody je ochrana, zlepšovanie stavu útvarov povrchovej vody, zabraňovanie a obmedzovanie možnosti vstupu znečisťujúcich látok do povrchových a podzemných vôd. V pripravovanej ÚPD navrhnúť najlepšie dostupné riešenia a pre ochranu podzemných a povrchových vôd → navrhnuté v rámci opatrení na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity (napr. návrh vytvorenia nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov) a opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na zlepšenie

kvality životného prostredia (napr. požiadavky zachovať pobrežnú vegetáciu vodnej nádrže Čekovce, zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk, obmedziť používanie chemických prostriedkov v rastlinnej výrobe, návrh splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd)

- pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd prednostne riešiť celoobernú verejnú splaškovú kanalizáciu a čističku odpadových vôd. Neplánovať čistenie odpadových vôd malými ČOV v zastavanom území obce. Mimo zastavaného územia obce je možné používať aj tento spôsob čistenia odpadových vôd → rešpektované v návrhu ÚPD (kap. 2.12.2)
- rešpektovať ochranné pásma toku v šírke 5 m od brehovej čiary toku, osobitne Čekovského potoka, v ochrannom pásme neumiestňovať stavby, ani iné objekty, ani inžinierske siete a zariadenia → ochranné pásmo tokov je rešpektované a definované je aj v návrhu záväznej časti ÚPD
- neumiestňovať stavby, ani iné zariadenia, ani v inundačnom území toku Čekovského potoka, mapy povodňového rizika poskytne SVP š.p. → žiadne stavby nie sú umiestňované v blízkosti Čekovského potoka
- proti povodňovú ochranu obce riešiť aj investičnými opatreniami, napr. výstavbou suchého poldra na toku Čekovský potok nad obcou → odporúčané sú vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch – hrádzky, prípadne poldre (kap. 3.6)
- v ďalších postupoch spracovania jednotlivých stupňov dokumentácie ÚPN je potrebné rešpektovať záujmy ochrany prírody – pri výskyte biotopov európskeho významu aj národného významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk3 Mezofilné pasienky → biotopy sú zakreslené v grafickej časti ÚPD a na ich mieste sa nenavrhujú žiadne stavebné aktivity
- rešpektovať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené v zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a územnoplánovacie dokumentáciu predložiť na schválenie príslušnému orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy → návrhy nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy sa prerokujú s Okresným úradom Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov
- v predmetnom území sú evidované štyri odvezené skládky, MŽP SR odporúča tieto skládky dodatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii → zakreslené v návrhu ÚPD
- v predmetom území sú evidované zosuvné územia (svahové deformácie), tak ako sú zobrazené. MŽP SR žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhláška MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii → vymedzené / vyznačené v návrhu ÚPD

- predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, ako je to zobrazené na mape → vymedzené / vyznačené v návrhu ÚPD (kap. 2.15)
- informácie o geotermálnej energii v predmetom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie → v dotknutom území nie sú zdroje geotermálnej energie
- výskyt potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územie s výskytom aktívnych svahových definícií nie je vhodné pre stavebné účely. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1:50 000 → návrh riešenia sa vyhýba zosuvným územiám, v rámci potenciálneho zosuvného územia je možná výstavba len v prielukách, pričom v záväznej časti je stanovená podmienka, že „stavebné využitie územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je podmienené uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu“ (kap. 3.1)
- stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia → v návrhu ÚPD je zakotvená podmienka „pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia“ (kap. 3.6)

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

.....

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Čekovce je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke

www.cityplan.eu/cekovce

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Čekovciach, 02. 08. 2016

Milan Gregáň, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)